

DATATILSYNET

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til: STHI@sm.dk
Cc: p-boern@sm.dk og jm@jm.dk

28. september 2018

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2018-11-0098
Dok.nr. 26910
Sagsbehandler
Camilla Andersen

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og lov om socialtilsyn (Styrket anvendelse af pålæg for børn og unge i risikozonen og deres forældre, ensrettet indsats for anbragte kriminalitetstruede unge, styrkelse af sikkerheden på delvis lukkede og sikrede døgninstitutioner, og konsekvensændringer som følge af lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet) – jeres sags nr. 2018 - 4653

Ved e-mail af 4. september 2018 har Børne- og Socialministeriet anmodet om Datatilsynets bemærkninger til ovenstående udkast til lovforslag.

Udkastet giver Datatilsynet anledning til følgende bemærkninger:

1. Tv-overvågning af indendørs fællesarealer

Det følger af udkastets § 2, nr. 11, at der i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge påtænkes indsat en ny bestemmelse i § 16 a med følgende ordlyd:

16 a. På delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om social service, skal indendørs fællesarealer tv-overvåges.

Stk. 2. Børne- og socialministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler for anvendelse af tv-overvågning.

Endvidere fremgår det følgende af afsnit 2.3.1.3. i de almindelige bemærkninger:

Tv-overvågningen skal ske med henblik på at forebygge kriminalitet og sikre tryghed for de anbragte børn og unge, personalet og andre der har deres gang på institutionerne samt sikring af evt. bevismateriale til brug for politiets efterforskning i tilfælde af begået kriminalitet.

1.1. Indendørs fællesarealer

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse, at der skal foretages tv-overvågning på ”indendørs fællesarealer”.

Det står ikke Datatilsynet klart, hvad der præcist menes med indendørs fællesarealer. Tilsynet opfordrer derfor til, at det gøres klart hvilke arealer der forventes omfattet af kravet om tv-overvågning, særligt henset til, at der er tale om en indgribende foranstaltning, hvorfor der bør være klarhed over, hvilke områder foranstaltningen retter sig mod.

1.2. Behandling af almindelige personoplysninger

Indledningsvist bemærkes det, at databeskyttelsesforordningen¹ og databeskyttelsesloven² finder anvendelse på behandling af personoplysninger, der helt eller delvist foretages ved hjælp af automatisk databehandling, og på anden ikkeautomatisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Det følger af de almindelige bemærkninger, at Børne- og Socialministeriet forventer, at der i forbindelse med tv-overvågningen, vil ske behandling af almindelige, ikke-følsomme, personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 6.

Følgende fremgår af afsnit 2.3.1.3. i de almindelige bemærkninger:

Det vurderes, at den foreslåede bestemmelse udgør en national særregel for behandling af ikke-følsomme personoplysninger, og at der er mulighed for at indføre denne i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen og dennes rammer for særregler om behandling af personoplysninger. Vurderingen af den foreslåede bestemmelse har taget udgangspunkt i de kriterier, som er anbefalet i betænkning nr. 1565 om databeskyttelsesforordningen – og de retlige rammer for dansk lovgivning i forhold til indførelse af nye nationale særregler for behandling af ikke-personfølsomme personoplysninger.

I den forbindelse er det vurderingen, at der er hjemmel til den foreslåede bestemmelse og behandlingen af ikke-personfølsomme oplysninger i medfør heraf i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, idet tv-overvågningen og den hermed forbundne behandling af personoplysninger efter den foreslåede bestemmelse vil ske med henblik på, at sikre tryghed for de anbragte børn og unge samt personalet og andre der har deres gang på institutionerne, samt sikring af eventuelt bevismateriale til brug for politiets efterforskning i tilfælde af begået kriminalitet. Behandlingen af personoplysninger i medfør af den foreslåede bestemmelse er således nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF.

² Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

Datatilsynet har noteret sig, at Børne- og Socialministeriet har vurderet, at den foreslåede bestemmelse udgør en national særregel for behandling af almindelige personoplysninger som følge af den foreslåede obligatoriske tv-overvågning, og at der er mulighed for at indføre denne særregel som følge af det nationale råderum i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 2.

1.3. Behandling af andre typer af personoplysninger

Det følger af de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.1.3., at det er forventningen, at der i forbindelse med tv-overvågningen alene vil ske behandling af almindelige personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 6.

På baggrund af formålet med og omfanget af tv-overvågningen, ses det ikke at kunne udelukkes, at der i forbindelse med tv-overvågningen vil ske behandling af oplysninger om strafbare forhold. Behandling af oplysninger om strafbare forhold reguleres af databeskyttelseslovens § 8.

Herudover er det Datatilsynets opfattelse, at det ikke kan udelukkes, at der i forbindelse med tv-overvågningen vil ske behandling af følsomme personoplysninger, særlig henset til at der er tale om tv-overvågning i døgn drift og at der er tale om døgninstitutioner, hvor de anbragte børn og unge tilbringer det meste af deres dage. Behandling af følsomme personoplysninger reguleres af databeskyttelsesforordningens artikel 9.

Datatilsynet skal henstille til, at Børne- og Socialministeriet vurderer, hvorvidt tv-overvågningen kan finde sted med hjemmel i henholdsvis databeskyttelseslovens § 8 og databeskyttelsesforordningens artikel 9.

Datatilsynet gør opmærksom på, at såfremt Børne- og Socialministeriet finder, at der ikke er et behandlingsgrundlag til disse andre typer af personoplysninger, vil tv-overvågningen umiddelbart være i strid med databeskyttelsesforordningen, da det ikke ses at kunne udelukkes, at der vil blive behandlet denne slags oplysninger.

1.4. De grundlæggende behandlingsprincipper

I medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 5 er der en række grundlæggende principper som en dataansvarlig altid skal overholde ved enhver behandling af personoplysninger.

Datatilsynet har noteret sig, at Børne- og Socialministeriet i de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.1.3. bemærker, at den foreslåede bestemmelse i § 16 a, kan indføres inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 5.

Da der er tale om obligatorisk tv-overvågning døgnet rundt af samtlige indendørs fællesarealer på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, samt sikrede døgninstitutioner, sikrede og særligt sikrede afdelinger, må det antages at der vil blive behandlet en betydelig mængde personoplysninger, herunder også fortrolige og følsomme personoplysninger. En sådan tv-overvågning må anses for en indgribende foranstalt-

ning, særligt for de børn og unge som er anbragt på disse institutioner og dermed er udsat for denne tv-overvågning, når de bevæger sig rundt på institutionen.

Datatilsynet henstiller på baggrund af det ovenstående til, at Børne- og Socialministeriet nærmere overvejer iagttagelsen af artikel 5, herunder særligt artikel 5, stk. 1, litra c, hvorefter personoplysninger skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles.

1.5. De registreredes rettigheder

1.5.1. Datatilsynet gør endvidere opmærksom på, at den dataansvarlige skal iagttage de registreredes rettigheder i medfør af databeskyttelsesforordningen.

Det står ikke Datatilsynet klart, hvem der anses for dataansvarlig for behandlingen af personoplysninger der finder sted som følge af tv-overvågningen. Datatilsynet henstiller derfor til, at Børne- og Socialministeriet klarlægger hvem der er dataansvarlig og dermed, hvem der er ansvarlig for iagttagelsen af de registreredes rettigheder.

1.5.2. Datatilsynet har noteret sig, at Børne- og Socialministeriet i afsnit 2.3.1.3. i de almindelige bemærkninger konstaterer, at institutionerne vil være underlagt skiltningskravet i tv-overvågningslovens § 3 a, stk. 1, da institutionerne er at anse for arbejdspladser.

Af de særlige bemærkninger til den foreslåede bestemmelse i § 16 a, fremgår følgende:

Endvidere vil der i medfør af tv-overvågningslovens § 3 b skulle gives oplysning om tv-overvågningen efter databeskyttelsesforordningens regler, dvs. som udgangspunkt til hver enkelt ansat. Meddelelsen skal indeholde de oplysninger, som følger af forordningens artikel 14, stk. 1 og 2. Meddelelse om overvågningen må endvidere antages at skulle gives, inden denne påbegyndes. Såfremt udefrakommende psykologer og andre fagpersoner har gang på institutionerne i forbindelse med udredning af eller behandling af de anbragte børn eller unge, må det antages, at de også skal orienteres.

På baggrund af det ovenstående henledes opmærksomheden på databeskyttelsesforordningens artikel 14. Af denne bestemmelse følger det, at en dataansvarlig har en oplysningspligt over for de registrerede, der behandles personoplysninger om, hvis oplysningerne ikke er indsamlet hos den registrerede selv.

Som det følger af tv-overvågningslovens § 3 b, finder oplysningspligten anvendelse uanset et skiltningskrav i medfør af § 3 a.

Datatilsynet skal gøre opmærksom på, at oplysningspligten i medfør af forordningens artikel 14 ikke kun skal opfyldes over for de ansatte, udefrakom-

mende psykologer og andre fagpersoner. Oplysningspligten skal som udgangspunkt iagttages i forhold til alle personer, der behandles oplysninger om, hvilket i dette tilfælde omfatter samtlige personer, der befinder sig på de områder, hvor der tv-overvåges. Dette betyder, at også de anbragte børn og unge og eventuelt besøgende skal underrettes i medfør af forordningens artikel 14.

Datatilsynet gør i øvrigt opmærksom på undtagelserne til oplysningspligten i forordningens artikel 14, stk. 5. Heraf følger det bl.a. at oplysningspligten ikke skal iagttages, hvis meddelelse af sådanne oplysninger viser sig umuligt eller vil kræve en uforholdsmæssigt stor indsats. Der gøres desuden opmærksom på databeskyttelseslovens § 22, som indeholder en række undtagelser til de registreredes rettigheder.

Det er den dataansvarlige, der er ansvarlig for at overholde, og herunder vurdere og dokumentere overvejelser om eventuelle undtagelser til de registreredes rettigheder, herunder oplysningspligten.

1.6. Bemyndigelsesbestemmelsen

Det følger af den foreslåede § 16 a, stk. 2, at Børne- og Socialministeriet efter forhandling med justitsministeren kan fastsætte nærmere regler for anvendelse af tv-overvågning.

Datatilsynet skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på databeskyttelseslovens § 28, hvorefter der skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet ved udarbejdelse af lovforslag, bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsfor skrifter, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Datatilsynet forudsættes dermed hørt i det omfang der udarbejdes bekendtgørelser i medfør af den foreslåede § 16 a, stk. 2.

2. Øvrige bemærkninger

Datatilsynet forudsætter endvidere, at reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven vil blive iagttaget i forbindelse med de behandlinger af personoplysninger der vil ske som følge af udkastet.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Camilla Andersen